

Geestelijke gezondheidszorg

Psychische problemen komen frequent voor in de Nederlandse bevolking. Van alle Nederlanders ervaart 43,5% eens in zijn leven een psychisch probleem. Op jaarbasis kampt bijna 20% van de volwassenen met psychische problematiek. In 2012 werd bij 12% van de patiënten in de huisartsenzorg een psychische aandoening vastgesteld. 'Depressie', 'slapeloosheid' en 'angstig, nerveus of gespannen gevoel' waren de meest gecodeerde psychische problemen bij volwassenen. Depressie staat in de top 15 van meest voorkomende diagnoses in de huisartsenpraktijk. Angst- en stemmingsstoornissen zijn, naast hart- en vaatziekten en kanker, verantwoordelijk voor de grootste ziektelast in Nederland.

Comorbiditeit komt veel voor, zowel een combinatie van psychische problemen als een lichamelijke aandoening in combinatie met psychische problematiek. De huisarts heeft bij uitstek de expertise om aandacht te besteden aan de onderlinge samenhang en hierover met de patiënt in gesprek te gaan. De huisarts is in veel gevallen het eerste aanspreekpunt voor de patiënt en werkt in de zorg steeds meer samen.

Ontwikkelingen in de Geestelijke Gezondheidszorg

Sinds 2014 is geestelijke gezondheidszorg (GGZ) door de overheid omgevormd naar een stelsel met drie echelons:

1. De huisarts met praktijkondersteuner huisarts GGZ (POH-GGZ)
2. De generalistische basis GGZ
3. De gespecialiseerde GGZ

De huisarts vervult de rol van poortwachter en verwijst patiënten zo nodig naar de generalistische basis GGZ en gespecialiseerde GGZ. Er moet sprake moeten zijn van een vermoeden van een DSM geclassificeerde psychische stoornis om als patiënt in aanmerking te komen voor een behandeling in de GGZ die wordt vergoed.

Hieronder worden verder toegelicht:

- Nulde lijn
- Huisartsenzorg
- Generalistische basis GGZ (GBGZ)
- Gespecialiseerde GGZ (GGGZ).

Nulde lijn

Zoals alle transities in de zorg beoogt het GGZ-stelsel de versterking van zelfredzaamheid van mensen. Hierbij wordt een grote rol toegekend aan zelfhulp. In de huisartsenzorg draagt onder meer www.thuisarts.nl hieraan bij met betrouwbare en onafhankelijke publieksinformatie over psychische klachten en aandoeningen, met links naar online vragenlijsten en zelfhulpprogramma's.

In dit verband zijn ook het algemeen maatschappelijk werk, geestelijke verzorgers en de sociale wijkteams van belang. Gemeenten richten deze (op verschillende wijzen) in om te voldoen aan hun verantwoordelijkheden op het gebied van preventie, zorg en welzijn. De wijkteams stimuleren en ondersteunen mensen om hun eigen kracht in te zetten.

Huisartsenzorg

De huisarts zorgt voor de opvang, begeleiding en behandeling van patiënten met de meest voorkomende psychische problemen en (milde) stoornissen. Daarnaast kan hij patiënten met een chronische psychische aandoening begeleiden als zij in een stabiele fase zijn. Hierbij is het

patiëntperspectief leidend: psychische klachten zijn onderdeel van het levensverhaal en zijn ingebed in actuele en vroegere omstandigheden.

De huisarts werkt klacht- en probleemgericht. Binnen de huisartsenzorg kan de POH-GGZ worden ingezet bij de zorg voor patiënten met psychische en psychosociale problematiek. De huisarts heeft de poortwachtersrol en beoordeelt welke patiënten in aanmerking komen voor een verwijzing naar de generalistische basis GGZ of de gespecialiseerde GGZ.

Bij vragen met een sociaal-maatschappelijk karakter zal de huisarts de patiënt wijzen op het aanbod binnen de nulde lijn. Een voorwaarde om passende zorg op de juiste tijd en door de juiste zorgverlener te realiseren, is dat er voldoende verwijzingsmogelijkheden beschikbaar zijn.

Generalistische basis GGZ (GBGZ)

De generalistische basis GGZ is ingericht voor patiënten met matige tot ernstige problematiek van geen tot geringe complexiteit. In dit echelon zijn met name psychologen en psychotherapeuten werkzaam.

Gespecialiseerde GGZ (GGGZ)

De gespecialiseerde GGZ is bedoeld voor de behandeling van patiënten met ernstige, complexe problematiek, al dan niet in multidisciplinaire setting. Hier zijn onder meer psychiaters, psychotherapeuten, klinisch (neuro)psychologen, verslavingsartsen en sociaalpsychiatrische verpleegkundigen (SPV) werkzaam.

[Hoe werkt de ggz? \(denederlandseggz.nl\)](http://denederlandseggz.nl)

De rol van de huisarts bij psychische klachten en aandoeningen in de huisartsenpraktijk

De huisarts biedt diagnostiek en begeleiding vanuit een generalistisch perspectief aan patiënten met psychosociale of psychische problemen, of met psychiatrische stoornissen en houdt daarbij rekening met de persoonlijke context.

De huisarts maakt een inschatting van de ernst en het risico van de situatie en stelt een behandelplan op, zoveel mogelijk op basis van richtlijnen.

De huisarts is poortwachter en gids bij verwijzingen naar andere hulpverleners in b.v. GB-GGZ en S-GGZ.